

Varhaiskasvatusyksikkö / toimipiste py Kolkka – Taneli /pk Kolkka	Toimintakausi 2019 - 2020
Osoite Kolkkapojantie 10, 00370 Helsinki PL 37910, 00099 Helsingin kaupunki	
Puhelin Kotkat 09 310 41684/Joutsenet 09 310 28704	Sähköpostiosoite pk.kolkka@hel.fi
Päivämäärä jolloin esiopetuksen toimintasuunnitelma on käsitelty ja hyväksytty 28.10.19	Varhaiskasvatuksen aluepäällikön allekirjoitus ja nimenselvennys 4.11.19 Keijo Räikkönen

<p>Oppimisympäristön ja pedagogisen toiminnan kuvaus (ryhmät, esiopetuksessa olevien lasten määrä, tilat, pedagogiset tai toiminnalliset ratkaisut ja painotukset)</p> <p>Pk Kolkassa on toimintakautena 2019 - 2020 23 esiopetuksessa olevaa lasta Kotkat ja Joutsenet ryhmissä.</p> <p>Esiopetusaika on 8:30 – 12:30. Kotkat ryhmä toimii tämän ajan pääsääntöisesti jaettuna 9 ja 11 lapsen pienryhmiin ”Pinkit” ja ”Oranssit”. Pinkit aloittavat päivänsä ulkoilulla päiväkodin pihalla ja tulevat sisälle noin 9:45 aamupiiriin ja siitä päivän toimintoihin. He syövät lounasta klo 11:05 alkaen ja siirtyvät siitä kuuntelemaan satua, äänikirjoja tai rauhallista musiikkia puoleksi tunniksi peräkammariin. Oranssit aloittavat päivänsä aamupiirillä, josta siirtyvät kunkin päivän askareisiin. Ulkoleikkeihin he siirtyvät klo 10 mennessä, syövät lounasta 11:45 alkaen ja siirtyvät sen jälkeen puolen tunnin satuhetkelle lepohuoneeseen.</p> <p>Kotkat toimivat entisessä talonmiehen asunnossa, joka on erillään muusta päiväkodista. Siihen kuuluu eteistilan lisäksi ruokahuone, ”keittiö” ja kaksi pienempää huonetta (peräkammari ja lepohuone) leppäystä ja leikkejä varten. Pöytätehtäviä sekä kädentöitä tehdään ruokahuoneessa ja eteistiloja sekä pikkuhuoneita voidaan käyttää myös leikkeihin sekä jonkin verran myös pienimuotoiseen liikuntaan. Keittiötä käytetään jakotilana ruokailussa ja välipalalla sekä esiopetushetkillä eriyttämiseen. Siellä on myös mahdollista leikkiä kotia, tai muita siirrettäviä leikkejä. Ryhmän toimintavälineet ja materiaalit ovat esillä hyllyissä lasten saatavilla omavalintaisen toiminnan aikana. Kotkilla on lisäksi kerran viikossa salivuoro päiväkodin omassa salissa sekä Pitäjänmäen peruskoulussa.</p> <p>Joutsenten esioppilaat toimivat integroidun erityisryhmän -Joutsenten- ryhmätiloissa. Oppimisympäristöä laajennetaan lähiympäristöön ja Kotkien ryhmään. Ulkoilu on päiväkodin yhteisessä pihassa omalla ulkoiluvuorolla. Tällöin ulkoilee myös muita esiopetusikäisiä Kotkat-ryhmästä. Joutsenet aloittavat esiopetuspäivänsä pääsääntöisesti ulkoillen klo 8:30-10. Tämän jälkeen siirrytään aamukokoontumiseen (aamupiiri), jossa käymme läpi päivän kulun ja teemme kielen tietoisuutta ja matematiikkaa sisältäviä pieniä harjoituksia/leikkejä (suujumppaa, käsitteitä, tavuttamista, alkuäänteitä, äänteiden tutkimista sanoista, laskemista ym.). Aamusta jakaudutaan usein pienryhmiin. Monipuolinen toiminta pienryhmissä takaa sen, että lapset saavat yksilöllistä ohjausta omien tarpeidensa ja tavoitteittensa mukaisesti. Ruokailu on klo 11:20. Ennen ruokaa n. klo 11 kokoonnutaan pedagogisten leikkien ääreen. Klo 12-12:30 vietämme satuhetken lepohuoneessa.</p> <p>Tavoitteena on vahvistaa lapsen kouluvalmiuksia kokonaisvaltaisesti. Pedagogiset painotusalueet tällä toimintakaudella ovat ryhmässä olemisen ja toimimisen taidot (vuorovaikutus-, tunne- ja kaveritaidot) sekä kielelliset valmiudet (äidinkieli ja suomi toisena kielenä). Toiminnan keskeisenä periaatteena on tukea lapsen kasvua hyvään itsetuntemukseen, tunteiden avoimeen, mutta asialliseen ilmaisuun ja samalla toiset huomioonottavaksi ryhmän jäseneksi. Oppimisympäristö on mahdollisimman turvallinen ja monipuolinen ja siinä on paljon tilaisuuksia myös omavalintaiseen leikkiin, liikkumiseen, taiteilemiseen ja tutkimiseen. Joutsenten ja Kotkien pedagogiikassa korostuvat ennakoitu ja ennalta suunniteltu toiminta, selkeä päiväjärjestys ja toimintojen rytmitys. Oppimisympäristössä kuuluu kielten rikas maailma. Ryhmät retkeilevät säännöllisesti lähiympäristössä sekä tekevät myös muita retkiä teemoihin ja projekteihin liittyen esim. Kanneltaloon tai Helsingin keskustaan bussilla tai junalla.</p> <p>Joutsenissa vahvistetaan erityisesti omatoimisuustaitoja ja harjoiteltavat asiat/tavoitteet suunnitellaan yksilöllisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Varsinkin vuorovaikutustaidot, kielelliset taidot ja valmiudet painottuvat toiminnassa. Ryhmässä huomioidaan kulttuurien moninaisuus ja osallisuus: lasten aloitteet ja mielenkiinnon kohteet selvitetään sekä huomioidaan ja lapset voivat vaikuttaa toimintaan. Käytämme ryhmässä puhetta tukevia metelmiä (kuvat ja tukiviittomat).</p>

Laaja-alainen osaaminen

(mitä toimipistekohtaisia asioita ja toteuttamisen tapoja, miten lapset osallistuvat ja vaikuttavat toiminnan ja oppimisympäristön suunnitteluun?)

Aikuiset luovat mahdollisimman kiireettömän ja turvallisen ilmapiirin olemalla läsnä sensitiivisesti. He ohjaavat ja kannustavat lasta pitkäkestoiseen toimintaan, rohkaisevat lapsia luottamaan omiin taitoihinsa ja kokeilemaan uusia asioita. Antamalla aikaa itsenäiseen ajatteluun, omatoimisuuteen sekä ongelmanratkaisuun arjen monissa tilanteissa aikuinen vahvistaa lapsen itsetuntoa ja luottamusta omaan osaamiseensa ja antaa mahdollisuuden vaikuttaa omaan elämänsä liittyviin asioihin.

Lapselle annetaan hänen taitotasonsa mukaista haastetta ja hänen kanssaan mietitään yhdessä, mitkä keinot auttavat häntä oppimaan. Lasten tekemiä aloitteita huomioidaan, heidän mielipiteitään ja toiveitaan kysellään sekä hyödynnetään toiminnassa. Leikkiä tuetaan ja rikastetaan ohjatuissa ja vapaissa tilanteissa. Leikkitiloja ja oppimisympäristöä lapset saavat muokata omien tarpeidensa mukaan aikuisen kanssa asioista sopien. Aikuiset opastavat lasta huolehtimaan omista sekä ryhmän tavaroista toimimalla esimerkkinä, ohjeistamalla ja huolehtimalla ryhmän siisteydestä.

Esiopetuksessa tuetaan lasten monilukutaidon kehittymistä kiinnittämällä huomiota erilaisiin ympäristön viesteihin sekä tutkimalla ja tuottamalla viestejä myös itse. Opettelemme tulkitsemaan yhdessä esim. kuvien, kirjaimien, numeroiden ja liikennemerkkien välittämää tietoa. Tieto- ja viestintäteknologisen osaamisen kehittämiseksi lapset saavat yhdessä aikuisen kanssa tutustua ryhmän tablettiin ja tietokoneeseen sekä BeeBot – robottiin oppimisvälineinä muiden ohella sekä opetella oman toiminnan dokumentoimista niiden avulla. Lasta opastetaan turvalliseen median käyttöön, sopivat ikärajat, aikuisen läsnäololla ja keskusteluilla.

Oppimiskokonaisuudet, teemat, projektit

Toimintaamme ohjaa Helsingin kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelma, joka antaa tavoitteet esiopetukselle. Mahdollisuuksien mukaan ryhmät järjestävät yhteisiä teemoja ja projekteja, joissa huomioidaan lasten mielenkiinnonkohteita. Huomioimme toiminnassamme myös vuodenkierron ja suomen sekä eri kulttuurien juhlat. Kotkien teemana on ympäristö(luonto ja kierrätys), johon on mahdollista sisällyttää useita lyhyitä projekteja lasten mielenkiinnon mukaan.

Toiminnan dokumentointi ja arviointi

Toimintaa dokumentoidaan huoltajille lähetettävässä kuukausi- kirjeessä. Aikuiset seuraavat lasten toimintaa ja kirjaavat havaintoja ylös. Arvioimme toimintaamme säännöllisesti viikoittaisissa tiimipalavereissa, koko päiväkodin pedagogisissa palavereissa sekä huoltajien kanssa käytävissä keskusteluissa.

Lapsista otetaan valokuvia leikeissä, toiminnan sekä retkien aikana, ja lapset saavat ottaa niitä itsekkin. Lasten tuotoksista, rakennelmista ja sommittelutehtävistä voidaan ottaa valokuvia, ja asettaa niitä ryhmän seinälle huoltajien nähtäväksi tai liimata esikoulukansioon, johon lapset laittavat myös kynätehtävänsä ja piirtävät kuvia retkistä tai kertovat niistä. Esiopetuskansiota tarkastellaan lapsen kanssa yhdessä pitkin vuotta esim. toiminnasta keskusteltaessa, ja se otetaan mukaan kevään Leops- keskusteluun. Erilaisia lasten töitä on esillä ryhmän tiloissa.

Joutsenissa on lisäksi käytössä reissuvihot, joissa tiedotetaan viikon toiminnasta. Kuvallisen reissuvihon avulla tarjotaan lapsille ja huoltajille mahdollisuus käydä yhdessä läpi viikon tapahtumia ja toimintaa. Huoltajat voivat lasten kanssa kirjata/kuvittaa viikonlopun tapahtumia, jotka katsotaan lapsen kanssa esikoulussa.

Huoltajien osallisuus

Huoltajien kanssa vaihdetaan päivittäiset kuulumiset lapsen hakutilanteessa ja tarvittaessa ollaan yhteydessä puhelimitse. Heille lähetetään sähköpostia ryhmän ajankohtaisista ja tärkeistä asioista sekä tulevista tapahtumista. Esiopetuksen vanhempainilta pidettiin 20.8.2019, jolloin huoltajilla oli mahdollisuus kysellä ja keskustella mieltä askarruttavista esiopetukseen liittyvistä asioista mm. toiveista ja odotuksista. Heille kerrottiin esiopetuksen oppilashuollosta sekä esiopetuksen kuraattorin ja psykologin palveluista. Huoltajat voivat osallistua myös muihin päiväkodin yhteisiin vanhempaintilaisuuksiin ja tapahtumiin.

Lapsen esiopetussuunnitelma keskusteluissa huoltajilla on mahdollisuus kertoa lapsestaan sekä omista ja lapsensa ajatuksista sekä toiveista esiopetusvuoteen liittyen.

<p>Yhteisöllinen oppilashuolto (opetusryhmien hyvinvointi, kiusaamisen ehkäisy, sukupuolten tasa-arvo)</p> <p>Kaikki päiväkodin aikuiset ovat vastuussa kaikista lapsista, joiden kanssa toimivat. Kolkassa on yhdessä laaditut toiminnan periaatteet ja säännöt. Sääntöjä päivitetään jatkuvasti ja nostetaan keskusteluun pinnalla olevia aiheita, jotka voivat nousta esim. asiakaspalautteista tai lapsiryhmistä. Huolehdimme yhdessä turvallisesta toimintaympäristöstä sekä päiväkodin sisä- että ulkotiloissa.</p> <p>Ohjaamme lapsia kohtelemaan toisia kannustavasti ja empaattisesti sekä ottamaan kaikki mukaan leikkiin. Aikuisen esimerkki on tässä tärkeä. Kiusaamiseen puututaan heti ja sitä ennaltaehkäistään MiniVerso-vertaissovittelulla, jota käytetään koko päiväkodissa. Päiväkodille on tehty kiusaamisen ehkäisyn suunnitelma.</p> <p>Kolkassa pidetään viikoittain tiimien omat palaverit. Lisäksi yksikössämme on varhaiskasvatuksen opettajien pedagogisia kokouksia sekä muita henkilökunnan kokouksia, joissa keskustellaan myös lasten hyvinvoinnista.</p>	
<p>Eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten suomi toisena kielenä opetuksen järjestelyt ja äidinkielen tuki</p> <p>Esioppilaina on eri kieli- ja kulttuuritaustaisia lapsia. Suomi toisena kielenä - opetus tapahtuu pääosin arjen tilanteissa kaikkeen toimintaan suunnitelmallisesti sisällytettynä. Aikuisten kielitietoinen puhe on hyvänä mallina siitä, kuinka kieltä käytetään missäkin tilanteessa. Aikuinen myös sanoittaa ja mallintaa lapsille toiminnan kulkua. Vuorovaikutustilanteissa, leikissä ja ohjatuilla toimintahetkillä rikastutetaan ja kartutetaan sanavarastoa satujen, runojen, laulujen ja kuvakirjojen avulla. Kuvia käytetään arjen eri tilanteissa, kuten toimintahetkillä ymmärtämisen tukena sekä lasten osallistamisessa, tekemisiä valittaessa sekä päiväjärjestyksen hahmottamisen tukena. Lisäksi järjestetään yksilöllisiä/pienryhmähetkiä viikottain kielenoppimisen tehostamiseksi. Alueen suomi toisena kielenä-opettaja vieraillee ryhmissä säännöllisesti seuraamassa lasten kehitystä, konsultoimassa ryhmän aikuisia ja tukemassa koulupolun suunnittelussa.</p> <p>Leops- keskusteluihin tilataan tarvittaessa tulkki. Keskustelussa laaditaan huoltajien kanssa lapselle monikielisyyden suunnitelma, johon kirjataan suomen kielen oppimisen tavoitteet esiopetusvuodelle. Huoltajien kanssa keskustellaan myös oman vahvan äidinkielen ja kulttuuri-identiteetin merkityksestä, ja sovitaan, kuinka huoltajat tukevat kotona lapsen oman äidinkielen/tai jonkun muun perheessä käytettävän kielen kehittymistä sekä kulttuuri-identiteettiä. Tuemme kaikkien lasten kiinnostusta perheiden tapoja ja kulttuureita sekä kieliä kohtaan keskustelemalla avoimesti eri tilanteissa esiin nousevista lasten havainnoista tai kysymyksistä. Lasten oma äidinkieli saa olla läsnä myös esiopetuspäivässä.</p>	
<p>Perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestelyt esiopetuksessa pk Kolkassa ei tänä toimintakautena ole lapsia, jotka tarvitsevat valmistavaa esiopetusta</p>	
<p>Yleistä, tehostettua ja erityistä tukea saavien lasten esiopetuksen järjestelyt Huoltajille kerrotaan poikkeavaan koulun aloitukseen liittyvistä asioista ja kuulemismenettelyistä.</p> <ul style="list-style-type: none"> - yksilölliset tehostetun ja erityisen tuen suunnitelmat kirjataan lapsikohtaisiin suunnitelmiin. - moniammatilliseen arviointikeskusteluun osallistuvat päiväkodin johtaja, varhaiskasvatuksen opettaja, kiertävä varhaiskasvatuksen erityisopettaja sekä tarvittaessa suomi toisena kielenä -opettaja, neuvolan terveydenhoitaja tai muu asiantuntija 	
<p>Moniammatillinen arviointikeskustelu (keskusteluun osallistuvat päiväkodin johtaja, varhaiskasvatuksen opettaja, kiertävä varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja tarvittaessa suomi toisena kielenä -opettaja, neuvolan terveydenhoitaja tai muu asiantuntija)</p> <p>Pauliina Niskanen vo, Anna-Maria Salmi veo, Mirja Häyrynen kveo, Riitta Hakkarainen S2 opettaja, Mirja Rissanen päiväkodin johtaja</p>	<p>Keskustelun päivämäärä 19.9.2019</p>
<p>Esiopetuksen ja perusopetuksen välinen yhteistyö (Yhdessä oppimisen suunnitelma) Liite Yhteistyökumppaneina Pitäjänmäen peruskoulu ja pk Taneli</p>	<p>Suunnitelman päivämäärä 28.8. ja 3.9.2019</p>
<p>Muut yhteistyötahot Lp Nuoli, neuvolan terveydenhoitajat, puheterapeutit, toimintaterapeutit, neuvolapsykologit, sosiaalityöntekijät, esiopetuksen kuraattori ja psykologi sekä lastenpsykiatri.</p>	